

**Стефан Данаилов:
Самочувствието на българските творци се връща**

*Тъй като в европрограмите няма фондове за култура, ще търсим
алтернативни форми за финансиране*

- Г-н Данаилов, като министър на културата с какво самочувствие прекривате прага от една страна на Новата година, и от друга на ЕС?

- По-любопитно е това, което ще се постареем - българите и европейците - по отношение на културата. България влиза в ЕС с 50 действащи драматични и куклени театъра. Слагам още 9, които са общински, имам предвид театрите в София - 7 драматични и 2 куклени. По отношение на музиката и танците - оперните, оперетните и музикално- драматичните театри са 18, имайки предвид, че България не е толкова голяма. Националните институти са ДФА "Филип Кутев", държавният балет "Арабеск", музеите са 161, от които 14 национални. Мислех си какво можем да направим, да речем, едновременно в 26 столици, да прибавим и София. Можем в даден ден да попълним културната програма на тези столици, които са доста големи. Какво е равнището на тези институти? Моята оценка е: повече от добро. Нашите проблеми са свързани и със запазването и с обновлението на тази база - не отделям паметниците на културата, които са огромно количество. В същото време, не мога да не отбележа, че читалищата само в последните 2 години се увеличиха от 3100 на 3250. В сферата на културата вече влизат образовани кадри с много силен потенциал - това са 7300 души.

- През последните месеци се заговори за частни музеи - ще има ли такива в България и кога?

- Вече имаме четирима колекционери, които са регистрирали това, което имат. Сегашният Закон за паметниците на културата дава възможност да бъдат открити такива музеи. И мисля, че това ще се случи скоро. Има ред изисквания. Но това са уникални находки и е редно нацията и светът да ги виждат. Комисията по култура в парламента и група от министерството работят усилено по създаването на нов Закон за паметниците на културата. Това ще изясни още повече проблема, защото поставя въпроса за иманярите.

- Как ще отговорите на упреците, че използвате принципа на "уравниловка" при разпределение на държавните субсидии за театрите и оперите?

- Министерството основно поема заплатите и социалните осигуровки. Иначе културните организации - държавни, общински и частни - могат да участват в различни проекти. Печелившите структури, що се отнася до театрите, са в София. Между другото за първи път МК има приходи над 3 млн. лв. Отделен

въпрос е, че нямаме право да похарчим тази печалба. Наблюдавам същото и в някои музеи, особено след като изравнихме цените за българи и за чужденци, покачването на приходите е много голямо. От една страна, искаме да мотивираме структурите да работят, от друга - финансовата рамка, която е ниска, не им дава възможност да реинвестират. А с тези средства те могат да поемат разходите си. Но и тук големият проблем е - спечелили са толкова пари, а нямат право да ги похарчат. В много по-добра позиция са театрите и музикалните трупки извън столицата. Защото по Закона за закрила и развитие на българската култура общините съфинансират своите театри, опери и филхармонии. Така че като допълнителна дотация те получават повече пари от софийските трупи, които са носителите на печалбите. Защото в София има 4 общински театъра, които общината си субсидира. Останалите театри по улица "Раковски", които са основните носители на печалбите, не получават никаква дотация. Ще търсим решение да получават допълнителна дотация за дейност, защото издръжката е друго и е важно с какви средства се прави продукцията. В този смисъл няма уравниловка. А структура като операта е от 300 души и, разбира се, че субсидията ще е по-голяма от тази на Русенската опера. Редно е инвестицията да е по-голяма в тези, които работят по-добре, а сега се случва обратно. И друго - ние сме във валутен борд и стриктно се следят разходите и преразходите. При бюджетната възможност за 100% изпълнение на разходите, оказа се, че сме изхарчили повече пари за ток и енергия и сме минали границата на 106%. Има една не много приятна мярка, с която ще се преборя - да бъдем лишени от 5 млн. и 800 хил.лв., които са главно капиталови, за ремонти, сценични пространства и за българско кино. Но тук е и противоречието. Искаме да работят и те искат да работят, защото публиката се върна. В същото време не бива да печелят.

- Българското кино - успя ли и доколко да излезе от времето на застои след 1990 г.?

- Това трябва да кажат хората, които следят българското кино. Откакто започна да действа Законът за киното - подчертавам, защото съм и един от основните виновници за него в 39-ото НС заедно с творците от киното, той звучеше абсурдно като заглавие - Закон за киноиндустрия, когато се правеха по 3 филма. Но откакто влезе в действие и държавата дава начална инвестиция, която беше 6-8 млн. лв. и ще става все по-голяма, първо нарасна количеството на българското кино. От друга страна, дори само тази година се получиха доста международни награди. И мисля, че в българското кино стартът е налице, а там кризата беше най-голяма. Проблемът е, че нямаме разпространителската мрежа, която някога държавата имаше. Знаете, че 95% от киносалоните вече не съществуват, въпреки че и частните разпространители започнаха да излъчват и българско кино. Постепенно се възстановява и самочувствието на българските кинодейци. Мислим и за алтернативни форми за финансиране, макар че в европрограмите няма фондове за културата.

Разговаря Никола Николов